

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ ІНСТИТУТУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

19 жовтня 2011 року в рамках виставки "Інноватика в сучасній освіті" відбувся круглий стіл "Дидактичні проблеми створення навчальних планів і програм для підготовки кваліфікованих робітників". Обговоривши актуальні питання, означені програмою заходу, учасники круглого столу – співробітники Інституту ПТО НАПН України, управлінь освіти і науки обласних державних адміністрацій України, обласних науково-методичних центрів ПТО, професійно-технічних навчальних закладів України констатували, що одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку держави є досягнення якості сучасної освіти, яка б відповідала актуальним потребам особистості та суспільства.

Вирішення проблеми невідповідності змісту навчальних планів і програм вимогам до якості підготовки кваліфікованих робітників можливе за умови реформування освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу і, відповідно, формування змісту навчання за модульно-компетентнісними технологіями. Розв'язанню цих проблем приділяють увагу освітяни, науковці, фахівці-практики. Для цього запропоновані такі заходи:

1. Створення цілісної дидактичної концепції формування змісту навчання й організації навчального процесу підготовки кваліфікованих робітників за модульно-компетентнісними технологіями.

2. Визначення та наукове обґрунтування підходів щодо розроблення єдиної методики створення навчальних модулів та відповідних навчальних планів і програм.

3. На основі науково обґрунтованих принципів інтеграції видів трудової діяльності виголосити ініціативу щодо впровадження інтегрованих професій у систему ПТО України.

19 жовтня 2011 р. відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар "Система підвищення функціональної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів" (організатор – лабораторія управління професійно-технічною освітою Інституту ПТО НАПН України), мета якого – обмін результатами наукових досліджень і практичним

досвідом управління професійно-технічним навчальним закладом. У роботі семінару взяли участь керівники (директори, заступники, методисти) професійно-технічних навчальних закладів Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Івано-Франківської, Полтавської, Сумської, Черкаської областей та м. Києва.

Відкрили роботу семінару доповіді з проблем управлінської діяльності керівників професійно-технічних навчальних закладів, з якими виступили: **Г.В. Сльникова**, заступник директора з наукової роботи ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор; **В.І. Свистун**, в.о. завідувача лабораторії управління професійно-технічною освітою ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент; **В.В. Ягунов**, провідний науковий співробітник лабораторії «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр професійно-технічної освіти» ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Семінар дав можливість науковцям лабораторії, директорам, заступникам і методистам професійно-технічних навчальних закладів обмінятися думками, поглядами та конкретними підходами до проблеми децентралізації управління професійно-технічною освітою і дійти висновку, що її вирішення можливе за умови створення науково обґрунтованої **системи** підвищення функціональної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів.

3 листопада 2011 року на базі професійно-технічного училища № 23 імені Героя Радянського Союзу С.С. Бірюзова м. Полтави відбулося чергове (третє) засідання експериментального майданчика за темою "Розробка дидактичного комплексу з навчального предмета "Креслення". На засіданні були присутні: член виконавчої ради, директор професійно-технічного училища Ю.В. Євсєєв, член науково-методичної ради, директор навчально-методичного центру М.І. Головач, методисти училищ, викладачі креслення ПТНЗ Полтавської області. На засіданні розглядалися напрями діяльності експериментального майданчика на завершальному – узагальнювальному етапі – у

2011–2012 н.р. та питання ефективності використання окремих складових дидактичного комплексу. Учасники засідання обмінялися досвідом створення тестових завдань з креслення та методикою проведення тестування учнів. Викладачі ПТНЗ Полтавської області Т.Д. Бегейма й Н.В. Андрієвська наголосили, що умовою підвищення якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників є розвиток й удосконалення форм і методів контролю, одним з яких є тестова перевірка знань. Під час роботи засідання оглянуто виставку навчальних посібників та методичних напрацювань І.В. Воронцової. За результатами роботи засідання було прийнято рішення про впровадження у навчальний процес розроблених дидактичних матеріалів та проведення моніторингу їх ефективності.

23 і 24 листопада 2011 року в м. Кривому Розі, на базі Криворізького міського методичного центру професійної освіти (директор Н.В. Зозуля), Криворізького центру професійної освіти металургії та машинобудування (директор Г.Г. Горб) та Центру підготовки і перепідготовки робітничих кадрів №1 (директор В.А. Іслам) відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція "Система роботи ПТНЗ із формування професійно мобільних кваліфікованих робітників" (у рамках роботи експериментального майданчика Інституту професійно-технічної освіти НАПН України – керівник Л.Л. Сушенцева, канд. пед. наук, доцент, докторант Інституту професійно-технічної освіти НАПН України).

Учасники конференції мали можливість взяти участь у відкритому засіданні міської методичної секції будівельних професій, професій деревообробки з теми: "Формування професійно мобільних кваліфікованих робітників через оновлення змісту предметів професійної підготовки будівельної галузі", що проходило на базі Центру підготовки і перепідготовки робітничих кадрів №1, відвідати відкритий урок спецтехнології з підготовки машиністів кранів та виховний захід "Успіх прийде до тих, хто впевнено крокує до нього!". Проведені заходи отримали схвальні відгуки науковців та всіх учасників конференції.

17 січня 2012 року в рамках плану спільної науково-дослідної роботи Інституту професійно-технічної освіти (ІПТО) НАПН

України та навчально-методичного Центру (НМЦ) професійно-технічної освіти (ПТО) у Вінницькій області відбулася зустріч директора ІПТО НАПН України Валентини Олександрівни Радкевич з директором НМЦ ПТО Володимиром Васильовичем Бадюком та методистами НМЦ ПТО у Вінницькій області.

Відкрив зустріч В.В. Бадюк, який наголосив на важливості підписаної в грудні 2011 року угоди про спільну співпрацю між ІПТО НАПН України та НМЦ ПТО у Вінницькій області. Зі вступним словом до учасників зустрічі звернулася В.О. Радкевич, яка привітала присутніх, окреслила основні завдання та заходи щодо подальшої спільної діяльності Інституту ПТО НАПН України та НМЦ ПТО у Вінницькій області.

Валентина Олександрівна відзначила, що в умовах модернізації системи ПТО актуальним постає питання формування нових відносин між Інститутом ПТО і НМЦ ПТО з врахуванням сучасних вимог ринку праці та роботодавців. Також виступила завідувач лабораторією "Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр" Т.В. Волкова, яка ознайомила методистів із науковими матеріалами щодо інформаційно-аналітичного забезпечення в системі ПТО та наголосила на необхідності проведення моніторингу діяльності ПТНЗ.

Наступним етапом роботи було проведення семінару на базі Вінницького вищого професійного училища сфери послуг (ВВПУСП) на тему "Інтеграція інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виробничий процес майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг". У роботі семінару взяли участь науковці лабораторії "Всеукраїнського інформаційно-аналітичного центру", методист НМЦ ПТО у Вінницькій області, Г.М. Глущенко, яка координує питання ІКТ в ПТНЗ області, директор ВВПУСП Л.М. Ворона, заступники директорів з НВР та виховної роботи, викладачі спецдисциплін навчального закладу.

1–3 березня 2012 року відбулась третя Міжнародна виставка "Сучасні заклади освіти – 2012". 1 березня 2012 р. у виставковому центрі КИЇВЕКСПОПЛАЗА Інститут професійно-технічної освіти НАПН України провів науково-практичну конференцію: "Науково-методичне забезпечення розвитку професійно-

технічної освіти у контексті вимог сучасних потреб економіки та суспільства".

15 лютого 2012 р. був проведений круглий стіл "Педагогічні засади оцінювання рівня підготовки кваліфікованих робітників", що відбувся в межах роботи виставки "Сучасна освіта в Україні – 2012" у Національному Центрі "Український дім" (вул. Хрещатик, 2).

У роботі круглого столу розглядалися питання:

1. Організаційно-педагогічні умови оцінювання рівня підготовки випускників ПТНЗ.
2. Система оцінювання рівня підготовки випускників ПТНЗ швейного профілю.
3. Нормативно-правове регулювання організації і проведення підсумкової атестації у ПТНЗ України.
4. Теоретичне обґрунтування загальних підходів до стандартизації оцінювання рівня підготовки кваліфікованих робітників.
5. Форми та періодичність кваліфікаційної атестації учнів ПТНЗ.
6. Критерії кваліфікаційної атестації учнів ПТНЗ.

8 лютого 2012 р. в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України лабораторією "Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО" спільно з відділенням науково-методичного забезпечення професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОНмолодьспорту України і навчально-методичним кабінетом профтехосвіти м. Києва було проведено підсумковий науково-практичний семінар за результатами навчання працівників професійно-технічних навчальних закладів м. Києва у користуванні інформаційно-аналітичною системою "ПРОФ-ТЕХ".

Учасників семінару, представників ПТНЗ м. Києва, які пройшли підготовку з навчального курсу "Комп'ютерні технології аналізу діяльності ПТНЗ" за очно-дистанційною формою навчання, привітала директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України **Валентина Радкевич**.

Серед запрошених гостей були: **Віктор Паржницький**, начальник відділення науково-методичного забезпечення професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОНмолодьспорту України;

Ольга Флярковська, начальник відділу науково-методичного забезпечення моніторингових досліджень Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України; **Ірина Павлюк**, заступник директора навчально-методичного центру ПТО м. Києва.

Під час роботи семінару представниками ПТНЗ (відповідальними за інформаційно-аналітичну діяльність) було презентовано результати проведеної роботи та підготовлено звіти за індикаторами ефективної діяльності ПТНЗ.

29 березня 2012 року відбулась звітна науково-практична конференція Інституту ПТО НАПН України "Науково-методичне забезпечення професійної освіти". У рамках конференції працювали такі секції:

- модернізація змісту професійної освіти і навчання;
- методичні засади розвитку професійної освіти і навчання;
- професійний розвиток особистості в сучасних соціально-економічних умовах;
- підготовка виробничого персоналу в контексті євроінтеграції;
- педагогічні засади управління професійно-технічною освітою;
- інформаційно-комунікативні технології у професійно-технічній освіті.

4 квітня 2012 р. відбулося засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, на якому розглядався стан роботи щодо науково-методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії. Із доповіддю "**Про науково-методичне забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії**" виступив завідувач лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник **Д.О. Закатов**. Він ознайомив присутніх із роботою лабораторії професійної орієнтації і виховання за цим напрямом впродовж 2009–2011 рр. У доповіді було висвітлено теоретичні аспекти проблеми, основні результати, одержані співробітниками лабораторії, та їх наукову новизну, основні практичні наробітки щодо методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії та основні напрями їх впровадження у практику роботи серед-

ніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів. Від комісії, яка розглянула і проаналізувала стан розробки науково-методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії, виступив дійсний член НАПН України, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструювання та виробництва радіоапаратури Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" **Ю.Ф. Зінковський**. Він зазначив, що, узагальнивши результати здійсненого аналізу, комісія констатувала належний рівень розробки колективом лабораторії науково-методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії, теоретичне та практичне значення одержаних результатів. В обговоренні питання взяли участь: заступник директора Державного центру зайнятості Міністерства соціальної політики України **Н.І. Зінкевич**; заступник директора з навчально-методичної роботи ННЦ ПТО НАПН України **С.С. Баклан**; член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України **В.О. Радкевич**; дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України **Н.Г. Ничкало**; член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту спеціальної педагогіки НАПН України **В.В. Засенко**. Вони позитивно оцінили роботу лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України щодо розробки науково-методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії й висловили пропозиції щодо її розвитку та покращення. За результатами виступів та їх обговорення Президія прийняла рішення позитивно оцінити роботу лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України щодо розробки науково-методичного забезпечення професійної орієнтації молоді на робітничі професії.

19 квітня в рамках Всеукраїнського фестивалю науки у Державній науково-педагогічній бібліотеці імені В. О. Сухомлинського відбувся Всеукраїнський семінар "Професійна орієнтація: теорія і практика". Організатори

заходу: Державна науково-педагогічна бібліотека імені В.О. Сухомлинського, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, Інститут проблем виховання НАПН України, Координаційна рада МНВК (міжшкільних навчально-виробничих комбінатів) України. У роботі круглого столу взяли участь керівники та наукові працівники Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, Інституту проблем виховання НАПН України, Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В.О. Сухомлинського, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, викладачі Київського університету імені Бориса Грінченка, керівники та педагогічні працівники середніх загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів, Державної служби зайнятості України, представники ПТО з Івано-Франківської, Київської, Чернігівської областей, м. Києва й м. Кам'янець-Подільського. Всього у роботі семінару взяли участь понад 40 науковців та педагогічних працівників. Фахівцями ДНПБ із тематики семінару було підготовлено тематичну книжкову виставку з фондів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

На семінарі було обговорено ряд актуальних питань теорії та практики професійної орієнтації за такими напрямками:

- потреби суспільства щодо професійної орієнтації;
- інформаційне та науково-методичне забезпечення професійної орієнтації;
- професійна орієнтація школярів в умовах профільного навчання;
- професійна орієнтація учнів професійно-технічних навчальних закладів;
- перспективи розвитку професійної орієнтації в Україні.

У виступах учасники семінару наголосували на соціально-економічній і психолого-педагогічній значущості професійної орієнтації молоді, ознайомили з інноваційними підходами щодо теоретико-методичного забезпечення підготовки молоді до професійного самовизначення. Крім того узагальнювався досвід реалізації профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю в середніх загальноосвітніх школах та професійно-технічних навчальних закладах.